

[Finansministeren.]

tægten, når denne kommer op over proportionalsskattegrænsen. Når indtægten er stabil fra år til år, får disse høje procenter ingen praktisk betydning; så vil de nemlig blive modvirket af skattefradraget. Er indtægten uforandret, vil skatten være den samme fra år til år, og det vil skattefradraget også. Den yderste del af indtægten vil da reelt kun blive beskattet med 43-50 pct. i stedet for de 75-100 pct.

De høje procenter får derimod stor praktisk betydning, når indtægten er stigende. Skattefradraget består jo af de skattebeløb, der er betalt i årets løb. Men da skatten betales bagud, vil skattefradraget ikke svare til årets indtægt, men vil også være bagud. Indtægten i 1965 blev opgjort på selvangivelsen i januar måned 1966, og skattefradraget omfattede den skat, der blev betalt i 1965. Disse skattebeløb er beregnet på basis af indtægten dels i 1963, dels i 1964, og dengang var indtægten gennemgående lavere end i 1965. Derfor fik mange skatteydere i 1965 et skattefradrag, der var for lille i forhold til årets indkomst, og følgelig blev den del af 1965-indtægten, hvoraf der skal beregnes skat — den skattepligtige indkomst — for stor for disse skatteydere. Man kan også sige det på den måde, at der ingen skat var at trække fra for den del af indtægten, der udgjordes af selve stigningen, således at de høje procenter her ramte med fuld styrke. Derfor blev den sidste del af indkomsten beskattet med procenter på op til 75-100. Hvis indtægten ikke stiger yderligere det næste år, vil den høje beskatning af merindtægt være et engangsfænomen; for når den høje skat er betalt, kan den trækkes fra, og det giver skattelettelse i de følgende år.

Sammenfattende kan man sige, at hvis indtægten et år stiger, bliver skatten foreløbig uforandret, og skatteyderen får hele merindtægten til fri rådighed. Men midt i det følgende år kommer så en skattestigning, der på grund af skattefradragets regel er særlig voldsom. I løbet af et års tid beslaglægger den en væsentlig del af merindtægten; i mange tilfælde opluger den det hele. Derefter kommer der en periode med særlig store skattefradrag. Det giver en vis skattelettelse, hvis indtægten ikke igen er steget. Men det vil den jo ofte være. Særlig uheldigt

virker dette for de grupper, hvor den enkelte aflønning er knyttet til anciennitet og personligt avancement som f. eks. tjenestemænd og funktionærer i det private erhvervslev.

Vor nuværende indkomstbeskatning, hvor skatten betales bagud, og hvor der gives skattefradrag bagud, er således på det nærmeste det modsatte af en samtidigheds-skat. Ændringer i indkomsten medfører ret voldsomme udsving i skatten, men disse udsving kommer med en forsinkelse, der kan variere med indkomstforløbet, og som normalt andrager et halvt til halvandet år. Det bevirker, at det beløb, den enkelte skatteyder har til rådighed, når skatten er betalt, i visse perioder varierer på en helt anden måde end hans indtægt, og man opnår således med vort nuværende system slet ikke det tilsigtede, nemlig at der skulle betales skat efter skatteevne.

Princippet med at betale indkomsts-katten bagud er gammelt. I de fleste andre lande er det for længst forladt, selv om man dér har været forskånet for de særlige problemer, som vores skattefradragets regel frembyder. USA, England, Norge, Sverige og Finland har i årevis haft samtidigheds-skat, og også de enkelte fællesmarkedslande har en eller anden form for kildeskat.

Meningen med samtidighedsskat er, at indkomsts-katten både skal beregnes og opkræves samtidig med, at indtægten erhverves. I praksis vil man dog aldrig kunne opkræve en progressiv indkomsts-kat med 100 pct.s samtidighed hos alle skatteydere. Men det må gælde om at komme så nær som muligt til dette mål, og skulle det hos nogle skatteydere kun kunne blive med f. eks. 90 pct.s samtidighed med visse efterreguleringer, vil også dette være et betydeligt fremskridt i forhold til vort nuværende forældede system.

De største praktiske vanskeligheder ved selve opkrævningen opstår ved beskatningen af selvstændige erhvervsdrivende. Den endelige opgørelse kan jo normalt først foretages, når indkomståret er udløbet og årsregnskabet er afsluttet. Derfor kan skatten af disse indtægter i årets løb kun blive en a conto-skat. Når året er gået og regnskabet gjort op, må der reguleres med efterbetaling eller tilbagebetaling af skat. Det er den fremgangsmåde,